

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Pabecki

KRALJICA MARIJA PRI KRALJU JURIJU VI.

Sinoči sta sprejela v svoji rezidenci Nj. Vel. kraljico mater Marijo angleška suverena kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta.

ZAKLJUČEK ŠKOFOVSKE KONFERENCE.

Po šestdnevnem razpravljanju se je zaključila sinoči konferenca jugoslovenskih škofov, o kateri izide danes ali jutri službeni komunique.

SPREMENBE V UČITELJSKI SLUŽBI.

V 8. položajno skupino so napredovali: Karel Prahi v Vurbergu, Nada Bobič v Rušah, Ciril Končnik v Razvanju, Martin Ambrož v Stranichah in Hilda Požar pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Iz državne službe je odpuščena Hilda Ule, učiteljica ročnih del v Ločah pri Konjicah. Razrešeni pa so med drugimi naslednji šolski upravitelji: Ivan Kuraž, v Dravogradu, Janko Gačnik v Guštanju, Ciril Vobič pri Sv. Andražu (Ptuj), Ulrik Hauptman v Ribnici na Pohorju, Janko Križič v Ločah pri Konjicah in Alojzij Lovšin v Braslovčah pri Celju. Za šolske upravitelje pa so med drugim postavljeni: Mirko Cujnik pri Sv. Jakobu v Slov. gor., Josip Tratnik v Gornjem gradu, Janko Segula na dekliški šoli v Ptuj, Josip Kutin v prvem mestnem mladinskem domu v Mariboru, Ivan Rutter v Kotljah, Milan Lah v Negovi, Jožef Kocbek v Vučji vasi, Anton Valenčak v Guštanju-Ravnah in Ciril Drekonja v Turnišču.

CERKEV NA PRODAJ!

V Novem Sadu je na prodaj cerkev novosadske armenske katoliške cerkvene občine, ki je obstojala v naših krajih nad 200 let. Vprašamo se, kako je do te prodaje prišlo, in to tembolj, ker je res redki slučaj, da bi bila ta ali ona cerkev na prodaj. Zgodovina te cerkve je zelo zanimiva. Prva armenska katoliška cerkvena občina je bila ustanovljena na ozemlju Jugoslavije v letu 1732. in sicer v Beogradu. Armene, ki so bili naseljeni po avstrijski vladni radi njihovega trgovskega znanja, je prisilil naval Turkov na Beograd, da so odtožili zbežali in se naselili v Novem Sadu. Tam so si kupili zemljišče, na katerem so si postavili svojo cerkev, ki je pa danes že v sredini mesta. Cerkev je medtem enkrat že pogorela do tal, a so jo 20 let kasneje ponovno sezidali. Število vernikov se je iz leta v leto manjšalo, tako da sta končno ostala samo še dva člana te izumrle verske sekte in sicer paroh novosadske armenske katoliške cerkvene občine dr. Gabriel Menevišijan in njegova žena. Zupnik je v decembru preteklega leta umrl, tako da je ostala cerkev sedaj samo še z enim članom, to je parohovo ženo-vdovo. Več kakor gotovo je, da ne bo stavba več služila obredom katerekoli verske sekte, temveč, da bodo isto podrti in bo na tem mestu, ki je danes v sredini mesta in enem najprometnejših križišč, sezidana moderna visokonadstropna trgovska hiša. Na ta način bo torej po 200 letih svojega obstoja prenehala armenska katoliška cerkvena občina v Novem Sadu z edinim pripadnikom — gospo parohovo, ki jo je medtem prevzelo v oskrbo vmskokatoliška cerkvena občina.

NOVI PROTIŽIDOVSKI POGROMI V NEMČIJI.

Kampanja je v Nemčiji v zopetnem popolnem razmahu. Povod temu je dal pro-

Göring svojčas: nam so potrebnější topovi kakor maslo Eden sinoči: nam je ljubše maslo nego topovi

LONDON, 14. januarja. Reuter poroča: Zunanji minister Eden je imel na banketu društva inozemskih dopisnikov pomemben govor o situaciji, o kateri je med drugim dejal: »Ko zrem na današnji položaj po vsem svetu, smatram, da je najboljša deviza razboritost ter razumevanje, in sicer razboritost v izvedbi ciljev, ki bi utegnili povoljno vplivati na splošno ureditev vseh vprašanih ter razumevanje stališč vseh narodov pri izvedbi te splošne povoljne ureditve. Bilo bi smešno smatrati, da ne bo novo leto izzvalo raznih momentov nereda, ki se zapažajo v Evropi. Položaj v Španiji zbujajo še nadalje nemire po vsem svetu. Smatramo, da je izključno pravo Špancev, da samj sebi določijo sistem vladstva, ki jim najbolj konvenira. Radi tega onemogočamo, in si bomo tudi za naprej prizadevali, da onemogočimo vsako tuje posredovanje v Španiji. Nekateri smatrajo, da bo Španija po končanju državljanski vojni dobila bodisi fašistično ali komunistično vladno. Mi pa tega ne verujemo. Nasprotno verujemo, da se niti nobeden teh režimov, ki niso prirojeni španski naruri, ne bi mogel stalno ucvrstiti v Španiji. Španja bo sama sčasoma izgradila svojo lastno obliko vladavine. Tudi upam in mislim, da se je izkazala kot nepravilna tendenca, da se Evropa razdeli v dva ideološka tabora. Tako je na pr. prišlo do izmenjave jamstev med Veliko Britanijo in Italijo, kar ni naperjeno proti nobeni drugi državi. Velika Britanija je nekajkrat izjavila, da je proti vsakemu, razdeljevanju Evrope na pripadnike nasprotujočih si ideologij. Verujemo, da je temelj varnosti za mir, da se ves naš moralni in politični kapital uporabi proti doktrini izključljivosti. Zatem je Eden govoril o obrambi angleške parlamentarne demokracije, ki smatra, da je temelj splošnega blagostanja v sodelovanju z vsemi rasami in verami. Nato pa je v zvezi s sedanjim oboroževanjem Anglije dejal: »Mi ne moremo sprejeti druge politike v tem svetu, ki se na vseh straneh oborožuje v strahotnem tempu. Oboroževanje Velike Britanije, ki je v živahnem tempu, se bo zaključilo tedaj, ko bo za to čas najprimernejši. Vemo, da oboroževanje ni cilj in da ni pot, po kateri hodimo najrajši, pri čemer dejanski rajši imamo maslo nego topove, s čimer je Eden aludiral na znano svoječasno Göringovo izjavo, da so Nemčiji topovi potrebnější nego maslo. Pripravljeni smo, da prevzamemo s svoje strani na sebe največje napore prizadevanja za gospodarsko sodelovanje in za pomirjenje prilik v Evropi, prizadevač si, da imajo tudi drugi masla, zlasti pa oni, ki ne čutijo potrebe po topovih. Eden je končal svoj govor izjavljajoč, da se pred narodi odpirata dve poti: prva, s katero se krepi mednarodno sodelovanje potom odklanjanja carinskih barier, ki ovirajo mednarodni trgovski promet. Tukaj je treba osredotočiti iskreno sodelovanje, da se ublažijo čustva napram raznim ideologijam, v želji, da se zboljša splošni mednarodni položaj in da se dela na pripravljanju blagostanja sveta. Druga pot pa vodi v izolacijo ter nadaljevanje silovitega oboroževanja do maksimalne mere. To pa bi koncem koncev moralo privedi svet do ene najstrahovitejše katastrofe.

Ossietsky zopet v zaporu!

KODANJ, 14. januarja. Oba angleška zdravnika dr. Stefens in dr. Dobit, ki sta se kot odposlanca Ossietskyjevega odbora mudili v Nemčiji, z namenom, da spremljata v Oslo Karla Ossietskyja, ki mu je bila priznana letošnja Nobelova mirovna nagrada, sta sedaj objavila svoje poročilo. Izjavljata, da nista mogla najti

Ossietskyja, Nobelovega nagrajenca, četrto so nemška oblastva predtem službeno izjavila, da je Ossietsky svoboden in da more odpotovati, čim mu to dovoli njegov zdravstveno stanje. Oba zdravnika sta po tem, kar sta v Nemčiji videla in slišala, prepričana, da se Ossietsky zopet nahaja v zaporu.

Razaz Nemcev pred Madridom

MADRID, 14. januarja. Agencija Havas poroča, da je španski obrambni odbor objavil komunique, iz katerega izhaja, da so zadnje ofenzive Francove vojske vodile v glavnem nemške vojne sile, ki so sicer z veliko brzino prodrle, ki se jim pa ni posrečilo, da bi se pravočasno utrdile, tako da je protiofenziva madridskih branilcev uspela in da so Nemci bili vrženi nazaj.

DUNAJ, 14. januarja. Z ozirom na vesti iz Španije in Nemčije, da so bili člani takozvane »Avstrijske legije« odposlani v

Španijo, se v dunajskih krogih izjavlja, da gre v predmetnem slučaju za legionarje, ki so se, kakor izhaja iz pisem, na podlagi lastne odločitve podali pred nedavnim v Španijo. To so ljudje, ki so Avstrijo svojčas zapustili in ki so sedaj poskusili svojo srečo v Španiji, potem ko niso mogli v Nemčiji utešiti svojih pustolovskih želja. Nemški mogotci niso proti temu ničesar imeli, če se je to zgodilo, ker so veseli, da so se podali v tujo zemljo legionarji, ki so jih vedno čutili kot nekakšno obtežbo.

Španska zlata je last zakonite španske vlade

LONDON, 14. januarja. V nevtralizirani odboru sta na sinočni seji predlagali Nemčiji in Italiji, da se zapro vse zlate zaloge španske vlade, ki se v glavnem nahajajo v Franciji, da bi se po končani državljanski vojni izročili oni skupini, ki bi zmagala. Predstavniki Francije in sovjetske Rusije so proti temu predlogu od-

ločno protestirali, izjavljajoč, da je zlato last zakonite španske vlade, radi česar ne morejo inozemske oblasti razpolagati s tem denarjem. Sovjetski poslanik Majski je razen tega izjavil, da mora počakati na nova navodila od svoje vlade v Moskvi.

ces, ki se je odigral pred Offenburskim sodiščem proti 19letnemu židovskemu teologu Hansu Schülle, ki se mora zagovarjati radi krvoskrustva nad dvema sestrama. Protižidovski pokret, ki je bil že v pojenjanju, je po tem ponovnem slučaju zopet vzplamtel radi prave Sodome in Gomore, zlasti med židovsko mladino. Obtoženi Schülle, svoječasni mladinski vodja, je bil že večkrat predkaznovan radi raznih moralnih pregrešk in kot protidržaven element, a je bil kasneje vedno — radi njegovih lojalnih izjav — oproščen. Njegov studij na teološki fakulteti je moral na čuden način prekiniti in sicer radi krvoskrustva in drugih pravnostnih grehov. Ena izmed oboževanih dveh sester je v nežni mladosti 13 let kmalu zatem povila otroka. Iz pisma, ki ga je obtoženi Schülle pisal svoji materi, je razvidno, da je njegova mati vedela o vseh teh njegovih »moralnih« podvigih. Ta slučaj, ki je nemško javnost ponovno razburil, je dal povod za nove pogrome proti Židom v Nemčiji, kjer smatrajo, da leži velik del krivde radi teh zločinov predvsem v veri, ki gre nemoteno preko teh dogodkov in ne najde niti najmanjše obsodbe zanje.

114 MILIJONOV ČISTEGA DOBIČKA.

V državi je 677 industrijskih delniških družb. Tudi večina bank, 610 po številu, so delniške družbe. Tu treba nadalje naštetih še 23 zavarovalnih družb, 175 trgovskih delniških družb in druga uvodoma omenjena podjetja. Vsa ta podjetja so plačala leta 1935 od čistega dobička 75 milijonov Din. Po podatkih znanega gospodarskega publicista Vladimira Rosenberga je znašala vsota vseh bilančnih pozicij teh podjetij leta 1934, 31,1 milijarde Din, od česar odpade na industrijo 13,7, na denarne zavode 13,3, na trgovske in druge družbe 2,7 ter na zavarovalnice 1,2 milijarde Din. Lastna sredstva, to je glavnica in rezerve, so znašale leta 1934 11 milijard Din, to je za 1,2 milijarde več ko l. 1931., ko se je kriza začela. Tudi rezerve so se od l. 1931. do l. 1935. povečale od 2,6 na 3,5 milijarde Din. Ker pa so se delniške družbe posluževale tudi tujega kapitala, so razpolagale leta 1934. z 28,2 milijard Din kapitala. Od tega velikega kapitala pa so dosegle družbe 365 milijonov Din čistega dohodka ter 251 milijonov Din izgube, da je ves njihov čist dobiček znašal 114 milijonov Din, da je znašala donosnost vložene glavnice (brez rezervnih fondov in tujih sredstev) 1,52%. Od 114 milijonov Din čistega dobička so plačala vsa ta podjetja 75 milijonov Din ali 65% družbenega davka.

RADI PRITOŽBE.

V Gabrovici pri Mačkovljah so oblasti veliko vaško zemljišče, ki je bilo last skoro vseh vaščanov, odvzeli in prodali na dražbi. Oni kmetje, ki so lahko odkupili na dražbi kos zemljišča, so bili vsaj deloma oškodovani za odvzete jim pravice. Vsi drugi, in sicer 11 po številu so ostali brez zemljišča. Zaradi krivice, ki so jo utrpeli s tem postopanjem, se je vseh 11 kmetov pritožilo. Njim se je pridružil še dvanaesti, in sicer Klement Purger, ki je bil pred leti obsojen na pet let konfinacije, a je radi amnestije že pred časom prišel domov. Prvotno so protestirali pri občinski upravi. Ker niso ničesar dosegli, so šli s protestom do višje instance. Oblasti pa so dale aretirati vseh 12 kmetov, ki so jih deli časa pridržali v zaporih, nato pa izpustili vse, razen Klementa Purgerja, ki so ga, kot se da sklepati, postavili pred tržaško konfinacijsko komisijo in ga ponovno konfinirali. Obdolžili so ga, da je nahujskal kmete, da se uprejo in kot državni nevarnega hujšaka in upornika tudi obsodili.

Skoljske veste

Marljivi tezenski sokolski di'etantje

Tezenski sokolski di'etantje žrtvujejo ves svoj prosti čas v večernih urah po naporni dnevni službi sokolskemu prosvetnemu delu in imajo v osebi br. Rebolja strogega in požrtvovalnega režiserja, ki ne štedi truda, da dvigne igralce nad povprečno di'etantsko višino. Prošlo nedeljo so že drugi gostovali v Sokolskem domu v Limbušu z veseligrigro »Karijera kancista Vinciga« in jih je številna publika, med katero smo opazili tudi bivšega mariborskega župana g. dr. Lipolda, nagradila z obilnim aplavzom. Zasedba posameznih vlog je bila posrečena in so bile poudane nekatere prav odlično, tako, da sta lahko br. Rebol in Cotič na

svoje delo ponosna. Tudi gmotni uspeh je spravi v dobro voljo našega vedno nezadovoljnega blagajnika br. Leberja. — To nedeljo pa bodo gostovali z isto veseligrigro v Renčljev dvorani na Pobrežju in upamo, da bo pobležka publika napolnila dvorano in dala našim sokolskim delavcem pobudo, da vztrajajo na sedanji poti v prosviti in razmah Sokolstva mariborske okolice. Ker gostujejo tezenski di'etantji prvič na Pobrežju, smo prepričani, da bo zlasti članstvo in Sokolu naklonjeno občinstvo upoštevalo vzajemno delovanje na prosvetnem polju v naši veliki predmestni občini.

Božični razgledi

Ded Moroz je obdaroval rusko deco

V risalnici II. dekliške meščanske šole v Slomškovi šoli je priredila tukajšnja Ruska matica svojim otrokom preteklo soboto dne 9. t. m. izredno lepo uspelo božičnico. Pri tej božičnici so bili obdarovani otroci članov Ruske maticice in to iz njenih lastnih sredstev. Ruska matica zbira v svojem krogu svojo deco in jo vzgaja v nacionalnem duhu in v ljubezni do materinščine.

Božičnica je bila letos izredno dobro obiskana in je bilo ob tej priliki obdarovanih okrog 40 otrok. Zahvala za to, da je letošnja ruska božičnica tako lepo uspela, gre predvsem staršem, matičnim članom, matičnemu odboru kakor tudi ravnateljici šole g. Klavžarjevi. Pozdravne besede je spregovoril v odsotnosti predsednika g. prof. Sokolova, njegov namestnik b. Noldc, ki je v svojem lepem govoru poudarjal pomen in važnost ruske šole in ves trud, ki je bil zvezan s predpripravami božičnice. Sledilo je spored, ki so ga izvajali otroci ruske šole pod vodstvom učiteljice gospe Volkove. Ljubka deca se je razživljala v brezhibno podanih recitacijah in v nastopu z nekaterimi muzikaličnimi točkami. Pevske točke je absolvirala dečija pevski zbor v splošno zadovoljstvo vseh zbranih, nakar se je po kratki primerni igri svečano pojavil na odru ded Moroz, to je ruski beli mož, ki je obdaroval vse otroke s skromnimi darili. Božično drevo je bilo slavnostno okrašeno in razsvetljeno. Največ veselja pa je priredil deci čarovnik, ki ga je podajal matični odbor. g. N. Bikoč, ki je deco imenitno zabaval s svojimi čarovnijami in izpopolnil s tem božičnico v popolno zadovoljstvo dece in odraslih. Pripomniti moramo, da vzdržuje Ruska matica knjižnico in šolo iz svojih lastnih sredstev, ki jih črpa iz vsakoletne priljubljene koncertne prireditve, ki jo bo kakor vsako leto priredilo tudi letos.

Humoralna politika

Nova zasilna stanovanja, nova carinarnica, nova realna gimnazija

Že več let se merodajni krogi na rotovžu bavijo z vprašanjem tržnice, ki je za naše mesto nujno potrebna. Med drugimi projekti je obstojal tudi načrt, da bi se nova tržnica postavila na Glavnem trgu in sicer poleg Bergove hiše. Ker bo pa na tem prostoru baj gradila Vzajemna zavarovalnica svojo palačo, je tudi ta načrt splaval po vodi, tako da so bili merodajni krogi primorani, odločiti se za drugo mesto, kjer naj bi v bodoče stala mariborska tržnica. Po zanimivih izjavah mestnega predsednika g. dr. Juvana zastopniku našega lista so se na rotovžu odločili, da bodo zgradili mestno

tržnico na Vojašniškem trgu, in sicer radi tega, ker je omenjeni trg precej v centru mesta. Z graditvijo nove tržnice se bo takoj pričelo, čim bo naša mestna občina mariborska za to primerna sredstva. Na rotovžu se bavijo tudi z vprašanjem graditve nove realke, ker sedanja stavba, ki je bila zgrajena pred 50 leti, že davno ne več zadošča potrebam. Za prostor, kjer naj bi stala nova realka, pa se še niso odločili. V poštev prideta koroško ali magdalensko predmestje.

Na rotovžu se tudi bavijo z aktualnim vprašanjem odstranitve barak in vagonarske kolonije v Dajnkovih ulici, ki je

pravcata sramota za naše mesto. Kakor smo izvedeli, bodo še tekom letošnjega leta barake in vagonarsko kolonijo podrli ter mesto tega zgradili zasilna stanovanja, kamor bodo lahko prišli vagonarji in barakarji iz Dajnrove ulice. Za kritje gradbenih stroškov pa se bo deloma uporabil denar, ki ga bo prejela mestna občina z zamenjavo vojašnic. S preostalim delom te vsote pa bo mestna občina zgradila moderno carinarnico v Einspelerjevi ulici. Dosedanje carinarnico, ki že zdavnaj ne zadošča več potrebam, pa bodo podrli.

V kcaljestvu žene

Kakšna bodi prava žena

Žena bodi možu enakopravna. Tako se glasi zahteva, ki jo često slišimo iz vrst ženskega pokreta. Sposobnosti žene so povsem različne od moških sposobnosti. Ni dvoma, da so enakovredne, so pa tudi enako potrebne za človeštvo. Na eni strani vidimo moža, kako si prizadeva, da da od sebe družbi vse ono, kar le zmore, na drugi ženo, ki si istotako prizadeva, da bi v vsestranskem izpopolnjevanju dosegla moškega. Oba pa dvigata človečanstvo do čim popolnejše veličine.

Pri sodobni ženi pa ne sme iti vse njeno prizadevanje za enakopravnost z možem v tem pravcu, da bi se odrekla svoji ženskosti. Vsako posnemanje moškega pomeni za ženo nekaj manjvrednega, kar prav gotovo ne dviga njenega ugleda. Istotako ne cenimo onega moškega, ki poseduje na sebi znake, ki karakterizirajo ženo in ne moškega.

Prava vrednost žene je v njeni ženskosti. Tu leži vsa njena sila in moč napram moškemu, ki je največje orožje naših žensk v življenjskem boju. S to silo so

žene dosegle svoje največje uspehe in zvestobo največjih mož. Radi tega orožja so bile napisane brezštevne knjige in so bila ustvarjena mnoga pomembna dela.

Če že nosi žena moško obleko, če se obnaša kakor mož, če igra z njim karte, kadi, če rabi iste izraze, če zastopa ista načela, če ima iste slabosti in nedostatkke ter pogreške kakor mož in celo take, katerih se sami možki žele osvoboditi, taka žena ne more zbuditi v moškem prav nobenega spoštovanja, nobe ne ljubezni in še manjšo željo po skupnem zakonskem življenju. Malo je moških, ki bi si želeli imeti take žene, ki so bolj moški nego žene. Nobeden mož ne želi imeti žene, ki bi se odrekla tistim lastnostim, ki so odlika ženskega sveta in ženskega spola.

Žena mora biti tako v javnem kakor tudi v zakonskem in družinskem življenju samo žena, ker je tedaj bo v mnogih moških zbudila željo po usvartitvi lastnega doma. Le tedaj bo videl možki v ženi možnost skupnega zakonskega življenja in harmonične celote.

Gospodarske beležke

Nove izvozne tarife za les in oglje. Jugoslovansko-avstrijska tarifa, ki je bila lani uvedena in ki se je dobro obnesla, je bila s 1. januarjem 1937. razširjena na nove predmete. Tako na predmete iz postavk 24—26, to je za žagan les, železniške prage in okrogel les ter za oglje. Tarifna postavka št. 24 obsega surov, še ne obdelan les ter material za frize in žagane železniške prage, nad 2,7 m dolge. Ta tarifa velja za avstrijske železniške postaje in za tranzitne postaje v smeri proti Italiji, Švici in Nemčiji. Za pošiljke, ki gredo v Nemčijo, Francijo, Švico, Belgijo ali Nizozemsko, so določene posebne izjemne tarife. Tarifna postavka 25. se nanaša na izdelane in impregnirane železniške tračnice, tar. post. 26 za okrogel les, debla, razen za tuj les ter velja za pošiljke z jugoslovanskih žel. postaj na avstrijske ali določene obmejne postaje. Ker se mehak les izvažal iz Jugoslavije večinoma po morju, prihajajo nove tarife v poštev predvsem za trd les, ko bukev, hrast, javor in oreh, ki tudi baje prenesejo v primeri z morskimi bolj drage železniške tarife. Na novo je bila določena nadalje izvozna tarifa št. 12 za oglje. Tu so jugoslovanski

ske tarife znatno znižane. Tako je znala prevoznina za 10.000 kg oglja iz Banjaluke do Jesenic-drž. meja do 1. januarja 1937 145 šilingov, od tedaj pa le 111 šilingov.

Študentske novice

Ljudska univerza. Danes zvečer predava v Ljudski univerzi dr. Travner: Delo sodnikov. Predavanje je s slikami.

Tezenske novice

Pričetek občinskih zborov. Kakor smo že poročali, bo imela Strelska družina občni zbor, združen z izročitvijo diplome ustanovnega članstva ravnatelju »Splošne« g. Franju Babiču, z odlikovanjem spominske medalje generala B. Putnikovića upravniku »Jutra« in »Večernika« g. Slavku Reji ter medaljo najboljšega strelca za leto 1936 hr. Simiču Ivanu, in sicer soboto ob 19. uri v gostilni Pulko. Iz prijaznosti bo sodelovalo pevsko društvo »Radost«, ki s svojim ubranim petjem poživlji vsako našo prireditev. Strelci, točnost!

Spomnite se CMD!

Dr. Fran Vatovec:

140 let slavenske žurnalistske

(Dalje.)

VODNIK KOT ŽURNALIST.

Vodnikovo žurnalistično strokovno delo, ki predstavlja četrti glavni element časništva, je treba tudi presojati po merilih Vodnikove dobe. Vodnik je bil novinar v precej širšem smislu in razteznejšem delokrogu, kakor nam stopa današnji žurnalist pred oči. Naš prvi slovenski časnikar je bil v svojem delu ter dolžnostih univerzalen. Vodnik je »Lublanske Novice« izdajal, urejal, pisal in morda celo tipografsko sodeloval. Prav gotovo je bil obvezan tudi glede razglasnega dela »Noviz«. Združeval je v sebi vse tiste funkcije in naloge, ki pripadajo danes v dobi profesionalnega žurnalizma vsem v sodobni redakciji sodelujočim: bil je tvorec jezika, novičar, feljtonist, korektor, tehnični urednik, glavni urednik. Vse v eni osebi. Upravičeno je zapisal dr. Bleiweis v »Vodnikovem spomeniku«: »Naj drugi slovo pojo Vodniku pesniku, jaz jo pojem njemu uredniku «Lublanskim Novic», — ne da bi jih povzdignal neba zavoljo prečistega jezika — saj obsežek je bil kakršnega nahajamo v vsakem političnem listu...«

Niso pa slave peli Vodniku nekateri sodobniki. Kakor je razbrati na nekaterih mestih »Lublanskim

Noviz«, so Vodnikovo delo nekateri gotovo neupravičeno ter iz določenih namenov, ki jih danes morda niti pojasniti ne moremo, kritizirali ter omalovževali. Že prvi slovenski žurnalist je na eksponiranem mestu svojega poklica, svoje stroke in položaja moral čutiti vso tisto kopico izrazov nejevolje in kritikastrstva, ki se danes — mnogo-mnogokrat neupravičeno! — zgrmevajo na potomce njegove poklene vrste. To so tisti očitki, ki jim je tudi sodobni časnikar vseh narodov in ras na vso moč izpostavljen.

Radi je zika se je na očeta slovenskega žurnalizma vsipala ploha očitkov. Kako se je pred njimi ubranil, sem povedal že v prejšnjih poglavjih. Glede prostora je moral ubogi Vodnik poslušati maruje in tožbe. Tudi njim ni bilo prizanešeno. V št. 3 letnika 1798 jim sprašuje Vodnik vest na sledeči način: »Nekateri bi radi imeli, da bi se več v teh novicah pisalo in zraven posebni listki perkladali; al prosim ih, naj ne zamerejo; zakaj delo se ne plača zadosti, inu do sedaj grede vse na »panje, de z' časam hode več je malcov. En sleherni lahko prevdari, da za dva sto rajnuš se nemore dva inu petdeset pogrov natiskovat; brez tiga, da je po verhi treba vunajne novice kupovat, papir za pokrove dajat, inu dosti stopin sturiti.« Potem so razni godrnjači prezentirali Vodniku trditve, češ da »Lublanske Novice« lažejo in da ne resnične stvari poročajo. Vodnik se postavlja krepko v bran v št. 50 letnika 1799: »Tedaj neterpim neslanih pisanjov na mene, v' katirih se mi laž očita od neumnih ludi, katiri od drugih prebisanih nalaš z' lažmi postreženi bili.« Prav tako razoršuje Vodnik tudi godrnjavost nekaterih bravev, češ »de krajnske

(Vodnikove Novize!) pozniši prideo, ku nemške.« Na zanimiv način zavrača nadalje Vodnik anonimnega pisca iz Razdrtega, ki se pritožuje radi tega, češ da »Lublanske Novize« o Napoleonu premalo pišejo, in ki mu Vodnik odgovarja v št. 61 l. 1798:

»Ta teden smo prejeli pismo od eniga neopodpisana človeka, pismo je dano na pošto v Razdertim 15. dan velki Serpana; v' tim pismi se toži, de od Bonaparte nič nepišemo, ker vender Lublanske nemške novice. Teržaške inu Beneške novice dosti vedo povedati. Naš odgovor je v' kratkim: mi nečemo v' naših krajnskeh novicah nič druga od unajneh dežel pisati, zunaj tiga, kar dvorne Dunejske novice pišejo, katire so narbol resnične, inu narveč res pisati vedo. Katirnu to nedopade, mu nemoremo pomagati, zakaj mi smo v' pervim oznanili oblubo sturili, de se bomo popolnim ravnali po Dunejskeh dvornih Novicah. — Dalaj nam to pismo očita, de prazne reči pišemo; de malo povemo, kako naši soldatje marširajo, de pišemo, kar so drugi ludje že pozabili; de od Basvan Oglu*) nič nevedmo, inu druge take stvari. Mi pa porečemo, de Dunejske dvorne novice ravno to pišejo, kar mi, kdo pa je v' stani, te cesarske novice z' lažmi pitati? Tedaj ostanemo per našimu naprej vzetju. ne bomo nikol drugači pisarili, zunaj kakor naš svitli cesarski dvor z' veliko resnico nam naprej svetli. Prosimo, naj nam nikar nobeden z' praznimi pismi v' roke nešega, temuč, katirnu resnične stanovitne naznanja nedopadejo, naj rajši naše novice pustli. Per naši revšini nimamo denarjov, praznih pism brez imena plačevati; kir pa vunder oče nam kaj pisati, naj pošle svoje pismo porto franco.«

Mariborske in okoliške novice

V Mariboru 2383 radijskih naročnikov!

Število radijskih naročnikov v zadnjih treh letih silno narašča. Dočim je bilo v Mariboru koncem leta 1933 1420, radijskih naročnikov, je naraslo njih število koncem leta 1934 že na 1728, koncem I. 1935 na 2057, dne 31. decembra leta 1936 pa že na 2340 radijskih naročnikov. Od 1. januarja do 12. januarja pa se je prijavilo zopet 43 novih naročnikov, tako da znaša število radijskih naročnikov z dan-

našnjim dnevom 2383. Če upoštevamo, da je v Studencih, na Pobrežju, Tezmem, v Krčevini in najbližji mariborski okolici 600 radijskih naročnikov, vidimo, da je krog ljubiteljev radija pri nas precej velik. Gotovo pa bi bil mnogo večji, če bi imeli v Mariboru redno oddajno postajo. S postavitvijo redne oddajne postaje v Mariboru pa bi si lahko sleherni nabavil ceneni detektorski aparat.

Mariborskim pravoslavcem želita uredništvo ter uprava »Večernika« srečno in blagoslovljeno Novo leto.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Cenjene naročnike prosimo, da nam vse zaostanke na naročnini nakažejo najkasneje do 31. januarja, ker bomo tega dne vsem brez razlike, ki bi ne izpolnili svojih obveznosti, list ustavili.

Uprava »VEČERNIKA«.

Rotovski novice. Mestni župan dr. J. u v a n je odpoštoval v važnih komunalnih poslih v Ljubljano.

Dr. Peter Zenkl pride tudi v Maribor. V sredo prispe v Maribor znameniti češki socialni delavec dr. Peter Zenkl, čigar ime je v najtesnejši zvezi z nastankom znanosti in znamenitih Masarykovih domov v Pragi. V sredo zvečer bo predaval o Pragi, v četrtek dopoldne pa bo imel konferenco s predstavniki tukajšnjega socialnega skrbstva.

Mariborsko jugoslovensko bolgarsko ligo bo zastopal na sobotnem kongresu vseh lig v naši državi v Beogradu prof. Jan Sedivy.

Mariborski pogrebi. Za preteklo leto izkazuje statistika o delovanju mestnega pogrebnege zavoda sledeče zanimive številke: Umrlo jih je v Mariboru: 343 moških, 332 žensk; 61 otrok mošk. spola 41 otrok žensk. Spola, 9 vojakov in 4 kaznjenci, skupaj torej 790 oseb. Med njimi je bilo 15 samomorilcev in sicer 13 moških in 2 ženski. Bilo je: 7 ekshumacij, 62 prejelav, trije pogrebi I. raz., 50 II. raz., 86 III. raz., 81 IV. raz., 133 V. raz., 63 VI. r., 98 VII. raz., 52 otroških, 27 ubožnih, 9 vojaških, 126 bolniških pogrebcev.

16. I. 1937

Odprta noč in dan so groba vrata. V Kopitarjevi ulici 4 je umrl v 77. letu starosti kleparski mojster Franjo Horvat. V 66. letu svoje dobe je izdihnil vpokojeni vojno oskrbni nadupravitelj Ivan Zvenkl. V splošni bolnišnici je umrl v starosti 67 let posestnik Anton Pezdček. Žalujemo naše toplo sočutje.

Iz državne službe. Pristav VIII. položajne skupine Stanislav Verstovšek pri sreskem načelstvu v Ljutomeru je bil premeščen k sreskemu načelstvu v Mursko Soboto.

Žalna sveta maša za pokojne tovariše člane Udruženja poštnih tel. in telef. zvanikov in služiteljev, pododbor Maribor, bo v nedeljo dne 17. I. ob pol 12. uri v frančiškanski cerkvi. Med sveto mašo igra poštna godba. — Odbor.

Četrtek posebni večer s plesnimi nagradami v Veliki kavarni.

Gostilna pri »Lipi« Radvanje v soboto 16. januarja domača zabava. Avtobus vozi ob 20. uri naprej od Glavnega trga. Prirčno vabi gostilničarka I. Račič.

Kolesarsko društvo »Pošta« ima dne 17. januarja ob 9. uri dopoldne svoj redni občni zbor.

Glasbena Matica pripravlja za prihodnji teden velik koncert simfonične glasbe. Na programu so znamenita dela svetovne literature. Kot solist bo nastopil z violin- skim koncertom učitelj Glasbene Matice in naši publikli že dobro znani mariborski violinski virtuoz, g. Taras Poljanec.

Nismo v Kaliforniji. Prejeli smo od ne katerih staršev s prošnjo za objavo: »Ko bi bili v Kaliforniji bi bilo vse v redu. Da pa nismo, čutijo najbolj dijaki ne katerih razredov tukajšnje klasične gimnazije, ki se nahajajo pod streho tukajšnja državne učiteljske šole. Ni treba poudarjati, da pouk radi tega zelo trpi. Prosimo, da se temu napravi konec.« Slede podpis staršev.

Konkurzi. Razglašen je konkurz o premoženju Ilirske rudarske družbe z o. z.

Kino

Kino Union. Danes kolosalna veseloigra »Lili«, Frančiška Gaal, Szöke Szakall, Hans Jaray.

v likvidaciji v Prevaljah. Konkurni sodnik dr. Lešnik, upravnik mase odvetnik dr. Senkovič v Mariboru. — Nadalje je razglašen konkurz o premoženju Franca Jonkeja, posestnika in industrijalca v Slov. Konjicah. Konkurni komisar starešina sodišča Levstek, upravnik mase odvetnik dr. Sbrizaj.

Zadeva bi se morala vendarle rešiti. Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Čuditi se je, da ni ob železniškem prehodu pri magdalenskem parku več nesreč. Pravzaprav nastaja vprašanje, čemu je ta prehod, ko itak zelo malo ali slabo služi prometu, saj so zapornice skoro vedno zaprte. Nujno je, da se tukaj ali vsaj ob Tržaški cesti napravi podvoz ali pa da se zgradi prehodni most.« — Občani in prizadeti davkoplačevalci ter volilci.

Ne Ljudska, ampak Javna. Z ozirom na zadevno notico o tatvini v Ljudski kuhinji nam sporočajo, da je bila tatvina izvršena v Javni kuhinji.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: V Se vernih Alpah od časa do časa oblačno, ponekod bo nekoliko snežilo, temperatura bo padla, severozapadni vetrovi, drugod po večini jasno.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa lekarna na Frankopanovi cesti in Vaupotova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Kaj izgubljajo Mariborčani. Seznam v mesecu decembru 1936. v uradu predstojništva mestne policije v Mariboru oddanih in prijavljenih najdenih predmetov izkazuje sledeče predmete: 1 aktovka z eno ru- to, 1 pes volčje pasme, 1 denarnica z 60 Din, 1 denarnica z 1 Din, 1 ovratna verižica, 1 pasji nagobčnik, 1 denarnica z 30

JADRANSKA NOČ

Din, 1 denarnica z 101 Din, 1 aktovka, 1 denarnica z 20.50 Din, 1 svetilka, 1 denar- nica z 4 Din, 2 vrča za mleko, 100 Din (sto dinarjev), 1 zlata zapestnica, 1 zlata verižica.

Tudi ventilatorji so dobrodošli raznim tatonom. Iz hiše v Vetrinjski ulici 2, ki jo je pred nedavnim kupila mestna občina mariborska, je doslej še neznan ter še neizsledeni zlikovec ukradel ventilator, ki je bil vzidan v bivših gostilniških prostorih. Škoda znaša nad 600 Dn.

Podeželski rokomavši so vdrl v stanovanje posestnice Helene Zorževe v Silovi ter odnesli za razne obleke, perilo, čevlje ter odnesli razne obleke, perilo, čevlje koli 2000 dinarjev. Za zlikovcem se vršijo poizvedbe.

Okradeni hlapec. Hlapcu Antonu Weissu, stanujočemu na Aleksandrovi cesti 38, je doslej neznan storilec odnesel vse obleke in perilo. Škoda, ki jo trpi hlapec, znaša 1500 Din.

Gornja Radgona

Opozorilo. Sokolsko društvo Gornja Radgona prosi vsa okoliška društva in organizacije, da ne prirejajo na pustno soboto svojih prireditev, ker namerava prirediti ta dan svojo običajno vsakoletno pustno prireditev.

Samo od vode živi.

Zdravnik (preiskuje bolnika, ki je obol- lel radi prekomernega zadrževanja alko- hola): Od česa pa živate?

Bolnik: Samo od vode, gospod doktor! Zdravnik: Od vode? To je nemogoče.

Zadnje telefonične vesti

Senzacionalne napovedi sofijskih listov: Mussolini pride v Beograd

BEograd, 14. januarja. Tukajšnji listi ponatiskujejo poročila bolgarskih listov, v katerih se povdarja, da so se v zadnjih mesecih odnošaji med kraljevino Jugoslavijo in Italijo zelo zboljšali. V tej zvezi poročajo bolgarski listi, da bo ministrski predsednik Mussolini posetil jugoslovansko prestolico. Duce bo v maju t. l. najprej oficelno posetil Budimpešto, nato pa se bo na povratku ustavil tudi v Beogradu, kjer bo ostal tri dni. Ob tej priliki se bo po informacijah podpisala nova jugoslovensko italijanska trgovinska pogodba in najbrže tudi pakt o jugoslovensko italijanskem prijateljstvu. V merodajnih rimskih krogih se te vse- kakor senzacionalne napovedi sofijskih časopisov niti ne demantirajo, niti potrjujejo.

Laška smadišnica zletela v zrak

Rim, 14. januarja. V veliki smodnišnici Colleferno je nastala eksplozija, ki je uničila več objektov in ki je zahtevala veliko

število človeških žrtev. Ranjencev je 50, med njimi pretežno ženske.

Snežni zameti ovirajo vojne operacije pred Madridom

MADRID, 14. januarja. Obrambni odbor sporoča v komunikatu, da je radi ponovnih snežnih zametov in goste megle nastalo v vojnih operacijah pred Madridom zatišje.

SALAMANCA, 14. januarja. Radijska postaja Francove vlade sporoča, da je general Franco pripravil ofenzivo proti Malagi. V to svrhu se mu je posrečilo, da je zbral 10.000 mož.

GIBRALTAR, 14. januarja. Reuter sporoča: General Franco je pritegnil vse raz-

položljive maroške rezerve, da jih vrže na južni fronti pri Esteponi proti sovražniku. Očividno hoče general Franco zlo- miti odpor Malage. V Algecirasu so zaplenili vse tovarne avtomobile in tudi taksije v svrhu transporta čet. Po najnovejših poročilih so Francove čete na južni fronti povsod trčile na odločen odpor pretežno ruskih formacij. Iz Algecirasa poročajo, da so tamkaj Francovi vojaki iztovorili 300 topov iz Cevte, da jih uporabijo pri obstreljevanju Malage.

Hitler: Španija pustimo, ko dobimo kolonije

LONDON, 14. januarja. Havas poroča: Pariški dopisnik »News Chronicle« dozna- va, da ni Hitler negativno odgovoril ge- neralu Faupelu, ko ga je obvestil o tem,

da je generalu Francu potrebna vojska 80.000 ljudi. Dopisnik izjavlja, da je Hitler odgovoril: »Pustili bomo Španijo še tedaj, kadar dobimo kolonije.«

Z dr. Schachtovim potovanjem v Pariz ne bo nič!

BERLIN, 14. januarja. Z ozirom na vesti glede predstojacega dr. Schachtovega prihoda v Pariz, se doznava, da je ta vest nastala v zvezi s povabilom dr. Schachtu, da prisostvuje polaganju temeljnega kam na nemškega paviljona na svetovni izlo-

zbi v Parizu. Dr. Schacht pa je že pred dnevi sporočil v Pariz, da mu njegovi posli ne dopuščajo, da bi lahko potoval v Pariz. Francosko nemška gospodarska pogajanja bodo vodili pristojni referentje.

Naredna gledališče

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Četrtek, 14. I. ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«, red A.

Petek, 15. januarja: Zaprto.

Sobota, 16. januarja ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«. Red C.

Nedelja, 17. januarja ob 15. uri: »Visokost pleše«. Ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. — Znižane cene.

Nedelja v gledališču. Ob 15. uri pono- ve veselo Ascherjevo opereto »Visokost pleše«, ki s svojo nežno, melodično glasbo ter zabavno vsebino, ki ji pa tudi ganljivi

V UNIONU

vih prizorov ne manjka, splošno ugaja. — Zvečer bo prva letošnja repriza Abrahama priljubljene operete »Ples v Savoyu«, kjer poje glavno partijo J. Igličeva. Veljajo znižane cene.

Najboljše Nušičevo delo zadnjega časa je brezdvomno njegova štiridejanska komedija »Dr«, ki je — dasi napisana šele pred kratkim — obšla s prodornim uspehom vse jugoslovanske odre ter je našla pot že tudi v tujino, kjer pravkar povdarjajo, da Nušičeva imenitna satira in njegov neusahljivi humor v tej komediji v prevodu nič ne izgubi ter se mu mora človek nasmejati. To komedijo pripravljaja sedaj mariborsko gledališče v režiji glavnega režiserja J. Koviča, v prevodu dramaturga dr. I. Dornika in z D. Gorinškom v glavni uloži.

Nušičev »Dr« je sijajno pisana komedija s tipično Nušičevo satiro, kjer pisatelj prekaša vsa svoja v zadnjem času napisana dela. Delo ustreza na vse plati: dobrodošla bo ljubitelju duhovite ironije, satire, smeja pa tudi na pretek. Režija je v rokah J. Koviča nastopijo pa Zakrajškova, Rasbergerjeva, Barbičeva, Kraljeva, Starčeva, Gorinškova, Savinova. To-

vornikova, Gorinšek, Grom, Nakrst, Verdonik, Košuta, Košič in Blaž.

V nedeljo popoldne ponove veselo Ascherjevo opereto »Visokost pleše«.

»Ples v Savoyu« po znižanih cenah. Abrahamovo popularno opereto »Ples v Savoyu« ponove to nedeljo zvečer po znižanih cenah. Glavno partijo poje J. Igličeva.

Za smeh in dober voljo

Višek raztresenosti.

On: »Pomislite, nad eno uro sem iskal svoj klobuk in kje sem ga našel? Na obehalniku! Radoveden sem le, kje ga dobim drugokrat, če se mi to še enkrat pripeti.«

Ona: »Mislim, da najbrže na tvoji glavi!«

On je vedno isti!

Zdravnik: »Kadarkoli Vas vprašam za poravnavo računa, skomignete z rameni.«

Bolnik: »Toda vendar, gospod doktor, saj sem delal tako tudi v času svoje boleznin in to vedno, ko sem prišel k Vam v ordinacijo. Ta pojav je pri meni že star.«

Samo radi nje.

»Ljubček, povej mi odkrito, ali si me poročil res samo iz ljubezni ali si morda hotel priti na ta način samo do mojega denarja?«

»Samo radi tebe, draga moja ženka; denar je namenjen mojim upnikom!«

Obupai nad življenjem.

»Vedno sem mislil, da si vegetarijanec. Danes pa vidim, da si si naročil porcijo dunajskega izrezka. Kje naj iščem vzroka tej spremembi?«

»Sem še vedno prepričan vegetarijanec in živim v prepričanju, da živijo vegetarijanci veliko deli nego oni, ki jedo meso. Zaupam ti pa, da sem se baš v tem trenutku naveličal življenja...«

Darujte za azilni sklad PTLI

Ptujske novice

Poslovanje sreskega sodišča v Ptuj. Sresko sodišče v Ptuj, menda največje v Dravski banovini je sestavilo statistiko o svojem delu v poslovnem letu 1936. Iz te statistike je posneti, da se je delo v preteklem letu znatno pomnožilo, kar je razvidno iz števil v oklepajih za leto 1935. Statistika je sledeča: opominjalne stvari 1.844 (1.523), malotne stvari 465 (458), menične stvari 8 (6), druge pravde 722 (682), prisilne izvršbe 3.384 (3.228), zapuščine 980 (923), varstvene in skrbstvene stvari 4.599 (4.568), stečajne stvari 2 (2), stvari pravne pomoči v civilnih pravdah 278 (252), obči vpisnik 877 (577), overitev podpisov 742 (706), zemljiško-knjižne stvari 4.016 (3.567), stvari sodne uprave 467 (508), številke denarne knjige 3.592 (3.226), plačilni nalogi 3.755 (3.606) postopek proti mlajšim mladostnikom 40 (51). Kazenski prestopki pri sreskem sodišču 1.247 (1.269), pritožbe 6 (10), prizivi 49 (88) pravna pomoč 578 (499), preiskava za okrožno sodišče 387 (402), preiskava za državno tožilstvo 353 (357). Delo pri sreskem sodišču se je v varstvenih zadevah zelo pomnožilo, posebno pa da ogromnega dela zaščita kmetov. Pripomniti je še tudi, da manjka že dve leti en sodnik tako, da se delo mora razdeliti na ostalih 7 sodnikov. — Tudi pisarniško osebje je z delom preobremenjeno.

Amnestije je pri sreskem sodišču v Ptuj deležno 51 oseb, 2 slučaja pa sta abolirana. Ob času razglasitve amnestije se je nahajalo v sodnih zaporih 6 oseb, ki so jih takoj izpustili na svobodo, tako da so sodni zapori ob času, ko to poročamo, prazni.

Ja Gornje Radgone

Himen. Pri Sv. Petru v Gornji Radgoni sta se poročila odlična sokolska članica gđc. Medi Skuhalova, upraviteljica pogodbene pošte pri Sv. Vidu pri Ptuj, z g. Cirilom Bizjakom, železniškim uradnikom iz Maribora. Bilo srečno!

Radijske motnje so v našem obmejnem trgu v zadnjem času na dnevnem redu. Ker je pošto ravnateljstvo v Ljubljani sporazumno z radijsko oddajno postajo ravno te dni delegiralo svojega radijskega strokovnjaka v Maribor, da tamkaj ugotovi radijske motilce, bi bilo umestno, da bi pri tej priliki posetil tudi manjša mesta in trge ob naši severni meji, kjer pripadajo radijskim naročnikom enake pravice, pa tudi enake dolžnosti v pogledu plačevanja, oziroma izpolnjevanja obveznosti.

Putnikove novice

Kakor že javljeno priredi »Putnik« z luksuznim, kurjenim avtokarom enodnevni izlet v Celovec. Odhod iz Maribora 7. II. ob 7. uri zjutraj izpred hotela »Orel«. Cena vožnje z vizumom Din 120.—. Prijavite se čimprej. Vse potrebno glede

izleta dobite pri Putniku, Aleks. c. 35, tel. 21-22.

Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju na Dunaju. V času od 12.—15. II. se vrši na Dunaju zimsko-sportni teden. Pri tem bo tekmovalje za svetovno prvenstvo gospodov v umetnem drsanju. Vršile se bodo tudi mednarodne tekme za dame in pare, kakor tudi internacionalna tekma v hokeju na ledu. V to svrhu priredi Putnik, dne 13. II. z avtokarom izlet na Dunaj in odhaja iz Maribora ob 6. uri zjutraj izpred hotela »Orel«. Cena vožnji z vizumom vred Din 240.—. Prijavite se pravočasno pri Putniku Aleksandrova c. 35, tel. 21-22.

Obmejne novice

Podvelka. Trde, da se gospodarski položaj boljša. Tu tega mnogo še ne občutimo. Les, glavni vir našega življenja, gre še vedno pol zastoj v denar. Za spravo istega bi rabili snega; pa ga ni. Dilarji nas zapuščajo, ker je na planinah mesto sanenca samo led. Cene življenjskih potrebščin so pri nas stalno čvrste in za dohodke previsoke. Razumljivo je, da je v takih okoliščinah udejstvovanje tudi na kulturnem polju težavno. Kljub temu se naše društvo »Velka«, ki obhaja letoš petnajstletnico obstanka in delovanja, ni ustrašilo truda in žrtve, samo da zadošči svoji vzvišeni nalogi. Priredilo je najprvo Miklavžev večer in ob tej priliki obdarilo najsiromašnejšo dečo s sladkarijami. Na Štefanovo pa je uprizorilo ljudsko igro »Revček Andrejček«, ki je vkljub maloštevilnim vajam bila izvajana nad vse dobro, nekatere vloge celo odlično. Rekorden obisk dokazuje, da so ljudske igre najbolj privlačne za občinstvo. — Dne 6. t. m. pa nam je poslala Zveza kulturnih društev predavatelja g. dr. Travnerja, ki je predaval o temi »Čarovništvo in čarovniški procesi na Slovenskem« poljudno, zanimivo. Občinstvo je predavatelja nagradilo v priznanje s ploskanjem. Bilo je to prvo predavanje ZKD in bi si takih želeli še nadalje.

O tem in onem

Letalska katastrofa.

V bližini Los Angelesa je treščilo na zemljo potniško letalo Western Expedit Air Co. Pilot in dva potnika so obležali mrtvi, 10 ostalih potnikov se bori s smrtjo.

HITLERJEV POPOLNI UMIK.

PARIZ, 13. januarja. Poluslužbeni »Petit Parisien«, ki vzdržuje tesne zveze s Quaj d'Orsayem poroča, da so nemški listi še v nedeljo zelo ostro napadali Francijo in celo zatrjevali, da namerava francoski generalni štab zasesti španski Maroko. Od včeraj opoldne pa so ti napadi kakor na mah prenehali. V tukajšnjih političnih krogih vidijo v tem posledico razgovora med Hitlerjem in francoskim poslanikom Poncetom, ob kateri priliki je Poncet zavzel zelo energično stališče,

ter se priznava, da je bila Hitlerjeva izjava daleko pomirljivejša in jasnejša, kakor pa se je to odražalo v nemškem službenem komuniqueju. V »Populaire« je izšel komentar, v katerem se zatrjuje, da niso nikakšne diplomatske borbe v stanju, da zmanjšajo važnost Hitlerjevih izjav, ki jih je bil dal francoskemu poslaniku pod pritiskom dogodkov. Še več: Hitler se je nedvomno obvezal, da bo sprejel angleško francoski predlog po okrepitvi nevtralnosti v Španiji.

VARŠAVA, 13. januarja. Havas poroča: Vse poljsko časopisje z zadovoljstvom komentira odločno zadržanje Francije v zvezi s poslednjimi dogodki v Maroku. Vladni »Kurier Poranny« pravi, da je odločno zadržanje francoske vlade ter koncentracija francoske mornarice napravila na odločilne činitele v Wilhelmstrasse globok vtis, zlasti pa da niso dinamični elementi nemške zunanje politike upali, da bo Francija tako energično odgovorila.

Protituberkulozni dinar za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru, je dosegel v mesecu decembru 1936 vsoto Din 276.406.—. Izven stanovanjske dinarske akcije so darovali azilnemu skladu in sicer: Pevsko in tamburaško društvo »Danica« finančne kontrole v Mariboru Din 200.—, gg. Roza in Josip Leyrer Din 200.—, Prvo delavsko kolezarsko društvo tekstilnih delavcev v Mariboru Din 100.—, Vzajemnost železničarskih uslužbencev Din 27.— in g. Otto Kiffmann, lastnik »Jugoinštalacije« Din 460.—. Protituberkulozna liga v Mariboru se ponovno na vse meščane obrača z vkladno prošnjo, naj nihče ne pozabi na mesečni protituberkulozni dinar, ki ga naj daruje v podkrepitev sklada.

Razno

VILKO SINKOVEC.

ključavničar drž. železnice, prosi vse one osebe, ki so bile priča, ko me je dne 2. januarja ob trideset na 12. uro avto št. 149 na Aleksandrovi cesti nasproti trdnici »Weka« podrl s kolesa, da javijo svoje naslove na upravo »Večernika« pod šifro »Priča«. 206

KOLESARJI!

Emajliranje v ognju in čiščenje koles Din 45.—. V. Simončič, mehaničar, Ptuj. 198

POSKUSITE TUDI VI! Sladki kmečki kruh ala Ankerkruh, pekarna Rakuša, Koroška cesta. 184

Nove dečve za »Planinski ples« prinaša 213

Tekstilana Büdefeldt Maribor, Gosposka ul. 14

za zgradbo doma največjim revežem — jetičnim bolnikom. Vsak naj žrtvuje samo enkrat na mesec malenkostni prispevek in načrt bo mogoče v doglednem času realizirati.

Stavke zakoncev in zaročencev radi prepovedi poljubljanja

Mesto Mehiko v Ameriki je izdalo v zaščito »javne morale« posebno uredbo, s katero se zabranjuje poljubljanje na cestah in v javnih lokalih. Pri tej prepovedi niso prizadeti samo navadni, še prosti zemljani, temveč tudi zaročenci. Ker je zaročence zadela ta naredba mehiške mestne občine v živo, so sklenili, da se ne bodo poročili tako dolgo, dokler se ta naredba ne ukine. To pa še ni vse! Naredba prepoveduje poljubljanje tudi mož in ženi. Radi tega imajo zaročenci v zakonskih parih največjo zaslonbo in je nastala iz tega svojevrstna stavka, ki ne bo končana vse dotlej, dokler ne bo mehiška mestna uprava omilila svojo strogo naredbo in popustila v svojem »moralnem« gledanju na svoje občane. Pri nas se menda še ne bavi nobena občina s takimi ukrepi, možno pa je, da jih v skrajni silji obrambe morale tudi dobimo.

Povabilo stricu na knetih.

... Pričakujem te na kolodvoru. Da te takoj spoznam, drži pod pazduho purana in v desnici pletenko.

Avtomobil bi rada.

Moz: »Človek bi se razpočil. Vsakokrat, ko si hočem očistiti obleko, ni bencina pri hiši.«

Zena: »Saj ti pravim vedno, da moramo kupiti avtomobil, pa bo bencina vedno na razpolago. Zakaj me ne poslušas?«

PRAZNO SOBO

na levem bregu iščem. Dopolni se pod »Takoj« na upravo. 210

Službo dobi

NOVO OSNOVANA TEKSTILNA TOVARNA

v Sloveniji rabi večje število tekstilnih delavcev (tkalcev, navijalk, predelk id.). Ponudbe z znamko za odgovor na upravo »Večernika« pod »Prvovrstna moč«. 207

KROJAŠKEGA VAJENCA sprejemam. Celec, Dravska ul. 11. 215

Službo išče

Pošteno, pridno, 18 let staro DEKLE išče službo. Naslov v upravi lista. 205

Zgubljeno

BERNHARDINEC se je zgubil v nedeljo. Kdo bi o njem kaj vedel, naj javi mesariju Serbecu v Studencih, Kralja Petra cesta. 291

OFICIR

išče za takoj lepo opremljeno sobo s posebnim vhom in uporabo kopalnice blizu državnega mostu. Naslove pustiti v upravi lista. 208

Oglašujte v »Večerniku«

DON JUAN

Katinka je nekam podcenjevalno skomignila z rameni in z nekakšno prisiljeno hladnostjo dejala:

»Gospodje bodo težko ostali tukaj v Carigradu v miru. Rusija se ne pusti ne-kaznovano izzivati.«

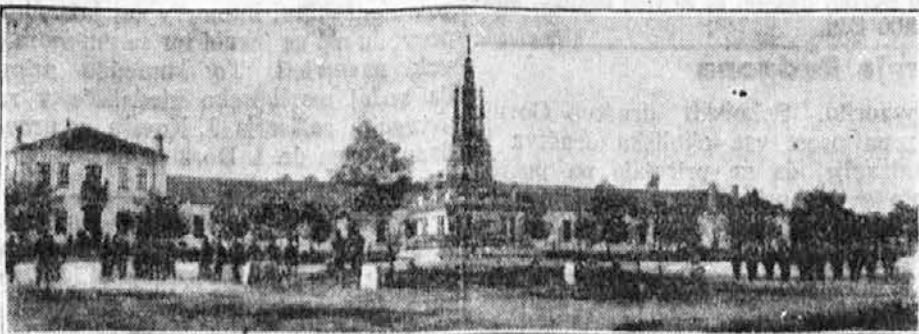
»Ah, tako. Pozabila sem, da ste rusofilka. Sedaj pa res ne smete odkloniti moje prošnje, da nudite ruskim ujetnikom pomoč s svojim talentom.«

»Tega tudi nočem. Skrbite le za to, da bo do matineje čimprej prišlo.«

Ta sedaj manj, sedaj bolj zabavni razgovor pa je prekinil vstopivši Poljak Zagloba, ki je prinesel čaja — po ruski navadi.

Gospa Andrikošova si je kar oddahnila, ko je bil obisk pri kraju. Občutila je antipatijo napram prijetni, elegantni bančnikovi gospe. Mar je bila zavidna za blesteče triumfe, ki je gospe Glinarevi prinašala njena osebnost, povzdignjena na eni strani po plemenitaškem rodu, na

drugi strani pa po na mah narasli finančni veličini njenega meščanskega moža? Mar se je v njej zbujała zavist, ko je mislila na glasbeno nadarjenost svoje tekmovalke, ki je umela pri manjši spretosti ter ob povdanku šarma doseči takšne uspehe, ki jih ni mogla žetj ona (Katinka) z igranjem, prepojenim z nekim duhovnim fluidom in poglobljeno interpretacijo.

TRG V KAZANLIKU

Ko je zvečer legla k počitku, pa je vstala pred njenimi očmi slika bližnje bodočnosti: jutri je hotela, kljubujoč javnemu mnenju Carigrada, ki je v tej krizi bilo vseskozi protirusko, pričakati na kolodvoru prihod ruskih ujetnikov, ki so bili ujeti pri Eleni ter blažiti njihovo gorje. Kar je zamislila gospa Glinareva, naj bi se pretvorilo v triumpf za stvar slovanstva. Čutila je, da bo igrala kakor nikdar. Že je lezla v spanec, ko so butali ob njeno podzavest zvonki akordi, ki je niso pustili na miru niti v spanju. Ko se je zarana prebudila, je pohitela h

klavirju in zaigrala Glinkovo romanco »Življenje za cesarja«.

II.

Leto 1878 je napočilo in je prineslo Turkom še večje poslabšanje vojnega položaja. Turkov drzni prehod preko Balkana, usodepolni poraz vojske Sulejman-paše po zmagi pri Eleni, Sulejmanov panični beg preko Rodopskega gorovja, so bili kakor uničujoči udarci, ki so padali na upanja, ki so jih dotlej še gojili v turških vojaških ter vladnih krogih. Sedaj je bilo jasno, da je ni velesile (tudi Anglija ne!), ki bi se mogla zoperstaviti prodoru Rusov na Balkan. Ko je car odklonil vmešavanje zasovražene Anglije v predstojenja mirovna pogajanja, ni preostalo sultanu nič drugega, kakor da je po predhodnih informacijah v Petrogradu odposlal svoje mirovne delegate k velikemu knezu Nikolaju, ki je že prekoračil Balkan in ki je bil že na pohodu proti Carigradu. Dne 19. januarja so Rusi že dosegli Kazanlik ob južnih obronkih Balkana, mesto, obdano z bogatimi rožnimi olji, ki jih je prodirajoča ruska vojska opustošila.

(Dalje sledi.)